

ת"פ 2537/09 - מדינת ישראל - המחלקה המשפטית הארצית לתיקי מכס נגד חוסין נעמה, חוסין ועלי אבו פייסל בע"מ

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 2537-09 רשות המיסים בישראל - מחלקה לתיקים מיוחדים נ' נעמה ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופטת גילת שלו המאשימה	מדינת ישראל - המחלקה המשפטית הארצית לתיקי מכס
נגד הנאשמים		1. חוסין נעמה 2. חוסין ועלי אבו פייסל בע"מ - שניהם ע"י עו"ד חליל נעמה

החלטה

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום, בו יוחסו להם עבירות של הברחת טובין- עבירה לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס [נוסח חדש] (להלן- הפקודה), הגשת רשומון כוזב- עבירה לפי סעיף 212(א)(4) לפקודה, הצגת חשבון מכר שאינו אמיתי- עבירה לפי סעיף 212(א)(3) לפקודה, הטעיית פקיד מכס- עבירה לפי סעיף 212(א)(9) לפקודה, והשטת טובין בניגוד לצו פיקוח - עבירה לפי סעיף 7 לפקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש), התשל"ט-1979 (להלן- פקודת היבוא והיצוא).

לפי הנטען בכתב האישום, בתאריך שאינו ידוע למאשימה, קשר הנאשם 1, המשמש כבעליה הרשום של הנאשמת 2, קשר עם אדם בשם מוטיע, מנהלה של חברה מחברון הרשומה ב"אזור" בשם רויאל תעשיות בע"מ (להלן- מוטיע ורויאל), לייבא עבור רויאל לחברון, תחת שמה של הנאשמת 2 טובין הכוללים מכונת טחינה ערבול וריסוק, מכונת חריטה, מכונת חיתוך למתכות, שני מגדלי קירור לתעשייה, 50,200 כדורים קטנים מגומי מוקצף ו- 32,400 כדורים גדולים מגומי מוקצף (להלן- הטובין), אותם רכשה רויאל באמצעות מוטיע.

עוד נטען בכתב האישום, כי ביום 8.5.07 הגיעו הטובין במכולה לנמל אשדוד, וכי במסמכי היבוא נרשם כי הנאשמת 2 הינה היבואן של הטובין.

על פי הנטען, בבדיקת הטובין נמצא, כי מכונת טחינה ערבול וריסוק, מכונת חריטה והמכונה להסרת מתכות הינן אסורות בכניסה ל"אזור", קרי לשטחי האוטונומיה, בתקופה האמורה.

על פי כתב האישום, בסמוך להגעת המכולה לנמל אשדוד, פנה הנאשם 1 לדניאל סובה מעמילות המכס "מ.ס.ד.", מסר לו את מסמכי היבוא, וביקש ממנו לפעול עבור הנאשמים לשחרור המכולה מהמכס, אך מר סובה סרב לטפל בשחרור הטובין מהמכס, מאחר ולמד מפי הנאשם 1 כי הטובין מיועדים להגיע לחברון.

בהמשך, על פי הנתען, פנה הנאשם 1 לעמילות המכס "טרנסכלל סחר בע"מ", מסר להם את מסמכי היבוא וביקשם לטפל בשחרור הטובין, אך לא דיווח להם כי הטובין שייכים לחברה מה"אזור", ומיועדים להגיע לחברון, ועל כן הוכר רשומון יבוא, בו הוצהר בכזב כי הנאשמת 2 היא יבואנית הטובין וכי הטובין מיועדים לכתובתה בדיר אל אסד, לא הוגש רשומון אוטונומיה, המיועד לטובין שיעדם ה"אזור", לא הוצהר כי הטובין שייכים לרויאל שמשכנה בחברון, לא הוצג רשיון יבוא, והרשומון הכוזב ומסמכי היבוא הוגשו לרשויות המכס לצורך שחרור הטובין.

הנאשמים כפרו במיוחס להם בכתב האישום, טענו כי ביום הגעת המכולה לישראל לא היה איסור חוקי בדבר הכנסת המכונות המפורטות בכתב האישום לשטחי הרשות הפלסטינאית (להלן- הרשות), וכי האיסור נכנס לתוקפו מאוחר יותר רק ביום 26.7.07.

עוד טענו כי לא זיפו, רימו או הטעו איש, שכן מדובר בעסקה כשרה שעשתה חברה שמקום מושבה בדיר אל אסד, העוסקת מזה שנים בייבוא טובין ובמסחר, ובמסגרת זו מגיעים אליה לקוחות רבים, מזמינים באמצעותה סחורה, אשר מגיעה לדיר אל-אסד ומשם נמכרת.

לטענתם, לא היתה כל קשירת קשר, ולא היו רישום או הצהרה כוזבים, שכן הנאשמת 2 היא שרכשה את הטובין ומוצרים נוספים שהגיעו במכולה, בסין, יעד הסחורה אכן היה דיר אל-אסד, כאשר אין חולק כי לאחר מכן הנאשמים היו אמורים למכור את הטובין לחברת רויאל, שעבורה רכשו את הטובין.

בסיום פרשת התביעה, שכללה חקירות עדים והגשת מוצגים שונים בהסכמה, טען הסנגור כי לא הובאו ראיות הקושרות את הנאשמים לעבירות שיוחסו להם, ולו לכאורה, ועל כן אין על הנאשמים להשיב לאשמה, ויש לזכותם כבר עתה.

טענתו המרכזית של הסנגור הינה כי ההוראות האוסרות על יבוא המכונות האסורות נכנסו לתוקף לאחר הגעת המכולה לארץ, ביולי 2007.

מאחר והמאשימה הפנתה לצו אלוף שניתן לעניין זה עובר להגעת המכולה, טען הסנגור כי צו האלוף אותו איתרה התובעת (לאחר מאמצים רבים ולאחר דיונים רבים שהתנהלו לעניין זה טרם שמיעת הראיות), לא פורסם ברשומות ואינו מהווה דבר חקיקה, כי העד דניאל סובה, שעיסוקו בתחום, העיד כי בתקופה הרלוונטית הוא חיפש את ההוראות הרלוונטיות ולא מצא, וכך גם אמר לנאשם 1, וכי המומחית שהגישה הודעת עובדת ציבור העידה שהסתמכה על דבר החקיקה שהוצא בחודש יולי 2007.

לטענתו, החוק אמור להיות ברור ונהיר לכל, ובמצב שתואר לעיל, הנאשם 1 לא יכול היה לדעת על האיסור הנתען.

בנוסף, הפנה הסנגור לכך שמניהול התיק עולה, כי ת/8 (פרטי מצהר) שבו נרשמו מספר היבואן של רויאל ושם הנשגר של הנאשמת 2, ואליו התייחסה ב"כ המאשימה כמסמך כוזב המעיד על כוונת המרמה מצד הנאשמים, כלל אינו כוזב, שכן מעדותה של הגברת מירב אסרף עולה, כי מדובר בטעות אנוש של הסוכן בסין בעת הקלדת מספר היבואן.

טענתו השלישית של הסנגור הינה כי מסמכי היבוא אינם כוזבים, שכן הטובין היו מיועדים להגיע למקום מושבתה של הנאשמת 2 בדיר אל אסד, ולהמכר משם.

לטענתו, גם אם הנאשם 1 טען כי חלק מהטובין היה מיועד לשטחי הרשות, הוא לא היה מוכר אותם לשטחי הרשות אם היה מתברר לו שזה אסור, אלא היה משאיר אותם אצלו או משיבם לספק ומזדכה על מה ששילם.

ב"כ המאשימה טענה, כי המאשימה עמדה בנטל הבאת הראיות הנדרש לשלב של תום פרשת התביעה, והפנתה להלכה הפסוקה הקובעת כי על בית המשפט לבחון ראיות לכאורה בלבד, מבלי לשקול שיקולי משקל ומהימנות, והוסיפה כי בשלב זה די בכך שיש בראיות כדי לסבך את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם, על מנת לחייבם להשיב לאשמה.

ב"כ המאשימה הדגישה שלכל הפחות הוכיחה, כי הנאשמים הגישו רשומון כוזב והטעו פקיד מכס, לאור העובדה שהנאשמים הגישו רשומון רגיל במקום רשומון אוטונומיה, וזאת למרות שיעד הטובין היה לשטחי הרשות, ובניגוד לכללים המפורטים בנוהל יבוא לרש"פ, שהינו נוהל המוכר לסוכני המכס ומפורסם באתר רשות המסים.

עוד טענה ב"כ המאשימה כי בעת הגעת המכולה ארצה, עמד בתוקפו צו אלוף משנת 2005, שאסר על יבוא מחרטות ל"אזור". בהקשר זה הפנתה לת"א (שלום חיפה) 3126-09-09 **אלתמסאח מחזור גרוטאות בע"מ נ' מדינת ישראל** (22.11.12), במסגרתו נסקר המצב המשפטי המורכב על פיו נאסרה כניסתם של הטובין לשטחי הרשות גם בעת הרלוונטית לכתב האישום, ובהקשר זה הפנתה גם לפקודת היבוא והיצוא ולצו יבוא חופשי, התשס"ו-2006 (להלן - צו יבוא חופשי), המצריכים רשיון יבוא (טענות שהועלו בפני גם בהזדמנויות קודמות במהלך ניהול התיק).

לטענתה, גם אם המצב החוקי הינו מורכב, הרי שהנאשם 1 ידע שיש בעיה עם יבוא הטובין לשטחי הרשות, כתוצאה מפנייתו קודם לכן לדניאל סובה, ולא בכדי הוא החליף סוכן מכס, שלו כבר לא דיווח כי הטובין מיועדים לחברון.

על כן, ולאור הבעיות העולות מאמרותיו של הנאשם 1 בחקירותיו, טענה ב"כ המאשימה כי יש לחייב את הנאשמים להשיב לאשמה.

דין והכרעה

לפי סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, שכותרתו "זיכוי בשל העדר הוכחה לכאורה":

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין..."

על פי ההלכה הפסוקה, המשמעות של העדר הוכחה לכאורה, הינה כי בראיות שהוגשו לבית המשפט, גם אם יינתן להן מלוא האמון ומלוא המשקל הראייתי, אין כדי לבסס הרשעה. כלומר, בשלב זה של הדיון בית המשפט אינו שוקל שיקולי מהימנות או מעניק לראיות משקל ראייתי, ואף אינו נדרש לבחינת קיומן של תוספות ראייתיות נדרשות.

עוד נקבע בפסיקה, כי די בקיומן של ראיות בסיסיות ודלות להוכחת יסודות העבירה המיוחסת לנאשם, ואף די בראיות המבססות עבירה קלה יותר מזו שיוחסה לנאשם, כדי לדרוש ממנו להשיב לאשמה. על כן, כל עוד יש ראיה לכאורה לעבירה אחרת הקשורה לפרשה, דין הטענה להידחות.

בענייננו, אני סבורה כי יש ממש בטענות הסנגור באשר לקושי במצב החוקי, בכל הנוגע לאיסור בדבר הכנסת מחרטות ומכונות כרסום לשטחי הרשות בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, כך שישנו קושי ממשי להוכחת העבירה של השטת טובין בניגוד לצו פיקוח, או להוכחת עובדה מספר 9 לעובדות כתב האישום, ועימה ההיבט הבטחוני של העבירות.

כאשר מדובר בהליך פלילי, ולאור עקרון החוקיות, שבא לידי ביטוי בהוראות היסוד של חוק העונשין, קשה לי לקבל את האפשרות שניתן יהיה להרשיע אדם על סמך קונסטרוקציה משפטית סבוכה, שב"כ המאשימה עצמה התקשתה להסבירה במהלך הדיונים בתיק, ושפקידי מכס שהעידו בפני לא הצליחו לאתר את הוראותיה על מנת להסביר לנאשם.

סעיף 7 לפקודת היבוא והיצוא מתייחס להשטת טובין "בניגוד לצו פיקוח או בניגוד לחוק החל על המסחר עם האויב...". ובענייננו, לא הוצג צו פיקוח כזה. גם צו יבוא חופשי אינו מסייע למאשימה, שכן הוא אינו מתייחס לסחורות מסוימות (ובהן מחרטות או מכונות כרסום מתכת) האסורות בהכנסה לשטחי הרשות, אלא רק קובע את הצורך בהיתר או ברשיון יבוא לשם העברת טובין לשטחי הרשות.

ההתייחסות הספציפית היחידה בחקיקה למכונות המפורטות בעובדה מספר 9 לכתב האישום, מופיעה, כפי שציין הסנגור, באכרזת הפיקוח על מצרכים ושירותים (חומרים וציוד דו שימושיים מסוימים המועברים לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית) (תיקון) התשס"ז-2007 (להלן- האכרזה), שנחתמה ביום 26.6.07 ופורסמה ברשומות ביום 26.7.07, היינו לאחר מועד הגעת המכולה לישראל.

יצוין, כי רק לאחר מאמצים רבים (כך לדברי התובעת) הצליחה המאשימה לאתר את צו האלוף משנת 2005 המתייחס למכונות אלו, ואולם אין מדובר בחקיקה ישראלית "אזרחית", הצו לא פורסם ברשומות, ולא בכדי החליט שר הבטחון לתקן את האכרזה ולהוסיף את המכונות הללו לרשימת החומרים האסורים בייבוא. משמע, קודם לתיקון האכרזה, לא היה איסור חוקי מוסדר.

אני מסכימה גם עם טענת הסנגור בנוגע לבעייתיות שעלתה משמיעת עדותה של העדה מירב אסרף בכל הנוגע לת/8, שלדבריה מבטא טעות אנוש של פקיד, ולפיכך בנוגע לאפשרות שהמאשימה תוכיח שהוא מעיד על כוונת המרמה של הנאשמים (בעיקר כאשר בשאר מסמכי הייבוא נרשמו פרטים נכונים).

בנוסף לכל האמור אצוין, כי משמיעת הראיות עלו בעיות נוספות הקשורות באופן ניהול החקירה, הוצגו מספר עדויות שמיעה ועלו מספר מחדלי חקירה.

על אף כל האמור לעיל, אני סבורה כי בראיות שהובאו בפני ישנן ראיות לכאורה לגבי עבירות של הגשת רשומון כוזב

והטעיית פקיד מכס, וזאת מאחר והנאשם 1 הגיש רשומון רגיל ודיווח כי יעד הטובין לישראל, על אף שלכאורה ידע מלכתחילה כי יעד הטובין לחברון, עבור רויאל, עובדה אותה הסתיר מחברת עמילות המכס השניה אליה פנה (לאחר שהראשונה סרבה לטפל בבקשה מסיבה זו בלבד).

בהקשר זה, אינני יכולה לקבל את טענות הסנגור כי מלכתחילה יעד הטובין היה לדיר אל אסד, וכי הנאשמים יכולים היו למכור אותו למי שיחפצו לאחר מכן, וזאת בעיקר מאחר והן אינן מתיישבות עם דברי הנאשם 1 עצמו.

בהודעתו הראשונה של הנאשם 1 מיום 16.5.07 (ת/2, שנגבתה כעדות ולא כחקירה תחת אזהרה) כשנשאל על הזמנת הטובין האמורים מסין, טען הנאשם 1 **"זה הזמנה מיוחדת. מישהו ספציפי הזמין את זה. אני לא מחזיק במלאי מכונות כאלה. זה אפילו יוצא מהנמל אליו ישר ולא אליי"**, ולשאלה מי הזמין את הטובין השיב **"חברת 'רויאל תעשיות' בחברון... המכונות מיועדות לחריטה מחדש של תבניות יציקה שהתבלו"** ולאחר מכן הוסיף כי הוא מצוי בקשרי עבודה עם רויאל למעלה מעשר שנים (עמ' 2 ש' 9-28).

בהמשך ציין הנאשם 1, כי מוטיב היה אצלו בעסק, הכיר לו את החברה שמשווקת את המכונה והראה לו את המכונה בקטלוג. לשאלה מדוע רויאל לא הזמינה בעצמה את המכונות, השיב הנאשם 1 **"לא יודע... אישית לא שאלתי את השאלה הזאת, אני לא אניד שאני לא רוצה להרוויח"**, ולשאלה מי שילם עבור המכונות השיב **"אני. העסקה שולמה כבר. אני העברתי הכסף לחו"ל וכבר קיבלתי את הכסף עבור העסקה"** (עמ' 3 ש' 3-14).

הנאשם 1 אישר בת/2 כי הוא פנה לחברת מסד, אמר להם שהמשלוח מיועד לרשות, והם אמרו לו שיכול להיות שתהיה בעיה בטחונת בגלל זה, טען כי דיווח זאת למוטיב והלה הפנה אותו לטרנסכלל, ואף הודה שלא דיווח לטרנסכלל שהמשלוח מיועד לחברון (ע' 3 ש' 18-25).

מאוחר יותר באותו יום, בחקירתו תחת אזהרה (ת/3) חזר הנאשם 1 על הדברים, אישר כי הטובין, לרבות המחרטה, מיועדים לרויאל, וכי **"אחרי השחרור אצלי תעבור לחברת 'רויאל' שקנתה את המכונות"**, טען שהוא שילם עבור הטובין, אך קיבל כבר תשלום עבורם מרויאל באמצעות העברות בנקאיות (עמ' 2 ש' 5-28).

גם בת/3 ציין הנאשם 1 כי הוא שוחח עם דני ממסד, אמר לו שהטובין מיועדים לשטחי הרשות, וזה אמר לו שתתכן בעיה בשחרור ושיתכן שאסור להכניס מכונות כאלו לשטחים, ולמרות שאמר לו שלא מצא את האיסור, החליט דני לא לשחרר את המשלוח עבורו (עמ' 3).

לטענת הנאשם 1 הוא לא התכוון לסייע לרויאל להתחמק מבדיקה בטחונת, אלא פעל מתוך טעות שכן לא ידע שאסור לו למכור את הטובין הללו (עמ' 4).

מכל האמור לעיל עולה, כי הרשומון שהגישו הנאשמים הינו כוזב, מאחר והוא הסתיר את היעד האמיתי של הטובין, היינו חברון שבשטחי הרשות, ומאחר ולא הוגש כרשומון אוטונומיה כנדרש.

עובדה זו יחד עם העובדה שהרשומון הוגש כפי שהוגש, רק לאחר שהובהר לנאשם 1 כי תתכן בעיה בשחרור הטובין, מאחר והם מיועדים לשטחי הרשות, ולאחר שהנאשם 1 הסתיר את המידע בנוגע ליעד הטובין מחברת עמילות המכס השניה ומהרשויות, מקימים ראיות לכאורה כנדרש לביצוע עבירות של הטעיית פקיד מכס והגשת רשומון כוזב.

לאור כל האמור לעיל, ולאור העובדה שחלק מראיות התביעה מתבססות על אמרותיו של הנאשם 1 בחקירותיו, יש הצדקה להעברת נטל הראיה להגנה.

על כן אני דוחה את הבקשה וקובעת כי על הנאשמים להשיב לאשמה, אלא אם יודיעו כי הם מוותרים על זכותם להעיד, על המשמעויות הראייתיות הנגזרות מכך.

הסנגור יודיע בתוך 5 ימים האם בכוונת הנאשם 1 להעיד להגנתו, והאם בכוונתו להעיד עדים נוספים.

לאור שינויים צפויים ביומנו של מותב זה, ייקבע התיק לסיים, למועד שיתואם בהקדם ע"י ב"כ הצדדים באחד המועדים הבאים בלבד: 20.10.14 בשעה 13:00, 28.10.14 לאחר השעה 11:30, או בכל שעה ביום 23.10.14 או ביום 30.10.14.

מובהר כי במועד שייקבע תסתיים שמיעת פרשת ההגנה וישמעו סיכומי הצדדים בעל פה, אלא אם הצדדים יודיעו כי הגיעו להבנות בנוגע לאופן סיום התיק.

ניתנה היום, ח' תשרי תשע"ה, 02 אוקטובר 2014, בהעדר הצדדים.

גילת שלו, שופטת